

Tanssi 2020

- ◆ Yliopistonlehtori, LitT, tanssinopettaja,
Mariana Siljamäki
- ◆ Taideyliopiston koordinoiman ArtsEqual –ryhmän
tutkija/jäsen <http://www.artsequal.fi/-/artsequal-esittelyss/>

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tanssin tavoitteita liikunnanopettajakoulutuksessa

Opiskelija:

- ◆ ymmärtää tanssin moniulotteisena sosiaalisena, kulttuurisena ja ilmaisullisena liikunta- ja taidemuotona
- ◆ tiedostaa psyykkisen, sosiaalisen ja fyysisen turvallisuuden merkityksen osana tanssikasvatusta
- ◆ ymmärtää eri tanssimuotojen yhteisiä elementtejä
- ◆ osaa perustaidot ja -tiedot kurssilla tanssittavista tanssimuodoista
- ◆ ymmärtää tanssinopetuksen erilaisia työtapoja

Miten taidon oppimisen periaatteita opetetaan tanssissa (1)

Keskeiset taidot tanssissa:

- ◆ Perustaidot ja -tiedot (esim. tanssisanasto) kurssilla tanssittavissa sisällöistä (tanssi-ilmaisu, paritanssit ja katutanssit).
- ◆ Eri tanssimuotojen yhteisten piirteiden hahmottaminen.

Miten taidon oppimisen periaatteita opetetaan tanssissa

(2)

Mitä havainnoidaan?

- ◆ Omaa ja muiden liikkumista tilan, ajan ja voimankäytön suhteen (Labanin liiketekijät).
- ◆ Liikkeen rytmiä ja dynamiikkaa sekä liikkeen ja musiikin yhdistämistä.
- ◆ Erilaisten liikelaatujen sekä tunteiden ja tunnelmien ilmaisemista.

Tanssin työskentelytaidot

Vrt. perusopetuksen OPS (2014) tavoitteisto.

T1: Aktiivisuus ja yrittäminen: kokeilee rohkeasti tanssin eri sisältöjä parhaansa yrittäen.

T8: Pyrkii luomaan turvallista oppimisilmapiiriä. **Vastuullisuus ryhmässä:** säätelee toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen sekä ottaa vastuuta omasta ja yhteisistä oppimistilanteista.

T7, T9: Noudattaa tanssiympäristössä sovittuja toimintaperiaatteita.

Esimerkkejä laajasta tanssin kentästä

Tanssi
harrastuksena
Esittävä tanssi
Tanssin
soveltava
käyttö
Liike- ja
tanssiterapia

Nykytanssi,
baletti
Jazztanssi,
tankotanssi,
lastentanssin eri
muodot

Tanssi
koulussa
-Tavoitteet ja
sisällöt
-Oma
toimintani
tanssikasvattaja
na liikuntaa
opettavana

Kansantanssit,
lava-
tanssit/paritans-
sit
kilpatanssit,
vanhat tanssit

Salsa + muut
latinotanssit, afro,
katutanssityylit,
break dance,
showtanssi
tanssiakrobatia

Katso 3 tanssivideota

- ◆ Tehtävä 1: Mitä yhtäläisyyksiä havaitsit kaikissa kolmessa tanssimuodossa?
- ◆ Tehtävä 2: Mitä eroavuuksia havaitsit kolmessa videossa?

Kolme esimerkkiä tanssista eri yhteyksissä

- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=Gc6t-CDHTwM>

New York City Ballet:n treenit

- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=a-hSDyy0o-E>

Flash Mob katutanssi

- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=b13s6PORZf0>

Boogie- Woogie kisat

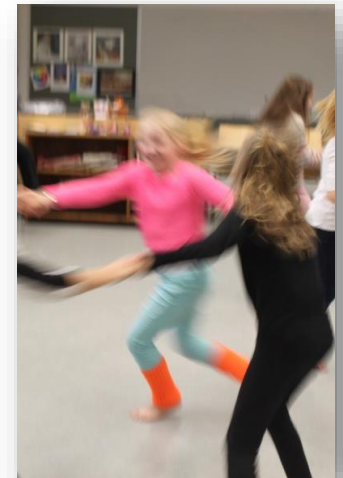

Tanssi koulussa

- ◆ Tanssia opetetaan koulussa osana liikuntakasvatusta, eikä sillä ole asemaa omana oppiaineenaan (vrt. esim. kuvaamataito tai musiikki)
- ◆ Koulujen tanssinopetuksesta vastaavat ensisijaisesti liikunnanopettajat
- ◆ Tanssinopetuksen sisältö ja laajuus vaihtelevat koulukohtaisesti; riippuvat osin liikunnanopettajien osaamisesta, asenteista ja motivaatiosta opettaa tanssia

Perusopetuksen ops (2014)

- ◆ Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä > **mitä annettavaa tanssilla on tähän?**
- ◆ Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus... tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen > **mitä annettavaa tanssilla on tähän?**

Tanssi koulussa ops (2014)

- ”Liikunnan tavoitteena on tukea oppilaan myönteistä suhtautumista omaan kehoon” > Miten voit tanssin avulla edesauttaa tavoitetta?
- ”Pätevyyskokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella” > miten tuet tavoitteita tanssin avulla?

Tanssikasvatuksen tavoitteita liikunnanopettajien/ opiskelijoiden pohtimana (1)

- ◆ Motoristen taitojen kehittäminen
- ◆ Kehotietoisuuden lisääminen
- ◆ Tanssi osana kokonaisvaltaista hyvinvointia
- ◆ Tanssi kehonhuollon näkökulmasta
- ◆ Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja välittäminen

Tanssikasvatuksen tavoitteita (2)

- ◆ Ilmaisun ja tunteiden tulkitsemiseen rohkaiseminen
- ◆ Oman kehon hyväksymisen tukeminen
- ◆ Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen vahvistaminen
- ◆ Luontevan kehollisen läsnäolon kehittäminen > tarvitaan elämässä
- ◆ Tanssin ja musiikin yhdistäminen ja niistä nauttiminen
- ◆ Esteettisten kokemusten ja taidekasvatuksen näkökulman tukeminen

Tanssin toimenpidesuositus

Miten tanssia voidaan kouluissa soveltaa?

Tutustu😊

- 💧 https://sites.uniarts.fi/documents/14230/0/PB_Tanssi+liikuttaa+1_2019/d27f1e7d-31b8-4727-9aff-18499dd90539
- 💧 Tekijät: Eeva Anttila, Liisa Jaakonaho, Marko Kantomaa, Mariana Siljamäki & Isto Turpeinen (2019)

Kehollisuus

- 🟢 Olemme olemassa kehomme kautta
- 🟢 Olemme keho-mieli-kokonaisuus (vrt. René Descartes ja dualistinen käsitys kehon ja mielen erillisyydestä)
- 🟢 Kehomme sisältää paljon tietoa > kehollinen tieto voi kehittää liikkujan itsetuntemusta kokonaisvaltaista, erilaisten tuntemusten tunnistaminen jne.
- 🟢 Tietoisuutemme perusta on kehollisuudessa (aivotutkija, neurologi Antonio Damasio 2000)

Kehotietoisuus

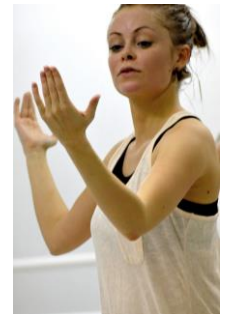
- ◆ Kehon kuva
- ◆ Kehon muistot
- ◆ Proprioception kautta välittyvät välittömät keholliset aistimukset ja tunteukset (asentoreseptorit)
- ◆ Kehon kuuntelu, sisäinen tietoisuus

Mikä on tanssikäsitys? Mikä siihen vaikuttaa?

- ◆ Henkilön käsitys tanssista ja sen luonteesta – Mitä tanssi on?
- ◆ Tanssikäsityksen muotoutumiseen vaikuttavat monet asiat, kuten koko elämänhistoria, omien yhteisöjen arvot (esim. liikuntaseura, koti) ja asenteet tanssia kohtaan, omat (tanssin)opettajat, tanssitausta ja tietämys tanssista
- ◆ Tanssikäsitys muuttuu tiedon ja taidon karttuessa ja samallakin henkilöllä voi olla erilainen käsitys eri aikoina

Muita tanssikäsitykseen vaikuttavia tekijöitä: kulttuurit - alakulttuurit

- ◆ Kulttuuriympäristön tanssiperinteet ja niihin liittyvät arvostukset vaikuttavat tanssikäsitykseen – miten esim. tanssista puhutaan Suomessa ja muualla maailmassa
- ◆ Tanssikäsitykseen vaikuttavat usein kulttuuriset ihanteet siitä, mikä on kaunista ja arvostettavaa jne.

Kulttuuriset ihanteet osana tanssikäsitystä

- ◆ Joistakin ei-länsimaisista kulttuureista puuttuu vastine sanalle ”tanssi”, vaikka tanssi on keskeinen osa yhteisöjen elämää
- ◆ Esim. yksi sana voi kuvata sekä tanssia/liikettä, musiikkia, laulua ja jopa kaikkea elämää > tanssi on tällöin olennainen osa muuta elämää, eikä irrallinen ilmiö

Opettajan tanssikäsitys

- ◆ Opettajan tanssikäsityksen tiedostaminen tärkeää, koska sillä on suuri merkitys siihen, miten opettaja tanssia koulussa opettaa
- ◆ Tanssikäsitys vaikuttaa esim. siihen, miten opettaja valitsee/toteuttaa koulussa tanssin tavoitteet ja sisällöt sekä työtavat

Pohdittavaksi

- ◆ Millainen on oma tanssikäsityksesi? Mitä tanssi on tällä hetkellä sinulle?
- ◆ Esim. itsensä ilmaisua, yhdessäoloa toisten kanssa, fyysistä treeniä, rentoutumista, uuden oppimista, taidekasvatusta tms.

Kirjallisuutta

- Anttila, Eeva. 2009. Mitä tanssija tietää? Kehollinen tieto ajattelun ja oppimisen perustana. Aikuiskasvatus 29:2.
- Anttila, Eeva (toim.). 2011. Taiteen jälki Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/45263/TeaK_40.pdf?sequence
- Anttila, Eeva. 2013. Koko koulu tanssii. Kehollisen oppimisen mahdollisuuksia kouluyhteisössä. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/45263/TeaK_40.pdf?sequence
- Anttila, Eeva, Jaakonaho, Liisa, Kantomaa, Marko, Siljamäki, Mariana, Turpeinen, Isto. 2019. Tanssi liikuttaa. Toimenpidesuositus Opetushallitukselle, opettajille, opettajankouluttajille, rehtoreille, kunnille ja poliittisille päättäjille.
https://sites.uniarts.fi/documents/14230/0/PB_Tanssi+liikuttaa+1_2019/d27f1e7d-31b8-4727-9aff-18499dd90539
- Kauppila, Heli. 2012. Avoimena aukikiertoon. Opettajan näkökulma kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan baletinopetuksessa. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37874/Acta_Scenica_30.pdf
- Poikonen, Hanna. 2018. Dance on cortex. Erps and phase synchrony in dancers and musicians during a contemporary dance piece. Helsinki: Helsingin yliopisto.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/234644/DANCEONC.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Rauhala, Lauri. 2005. Ihminen kulttuurissa – kulttuuri ihmisessä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Rauhala, Lauri. 2005. Ihmiskäsitys ihmistyössä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Rouhiainen, Leena. 2011. Fenomenologinen näkemys oppimisesta taiteen kontekstissa Teoksessa Taiteen jälki. Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/45263/TeaK_40.pdf?sequence
- Siljamäki, Mariana. 2013. Kulttuurinen kiinnostus heräsi tanssiharrastukseni myötä. Flamenco, itämainen tanssi ja länsiafrikkalaiset tanssit tanssinopettajien ja -harrastajien kokemana. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42371/978-951-39-5442-0_vaitos09112013.pdf?sequence=1

Vinkki: Katso myös tietoa Hanna Poikosen WiseMotion-kursseista osoitteesta <http://wisemotionco.com/fi/>

Kiitos! T. Mansku

